Олег Проців

докторант Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Політико-економічні особливості використання мисливських угідь в Україні

На цей час в українському суспільстві та й в громаді Івано-Франківської області дискутується питання щодо надання права власникам земельних продажу земельних ділянок. Як представник інтересів громади, Івано-Франківська обласна рада не змогла залишити цю справу без політичної оцінки. Отож, Івано-Франківська обласна рада ухвалила рішення від 03.10.2019. № 1250-31/2019 «Про звернення обласної ради щодо продовження мораторію на вільний обіг земель сільськогосподарського призначення»[1]. Однією з основних вимог – це продовження мораторію на продаж землі, а серед аргументів продовження мораторію для цього – необхідність захисту української землі від агресора, на проданій землі селянин буде наймитом, це ресурс, від якого залежить продовольча безпека та економічна роль України в світі; це – пряма загроза для її відчуження на користь олігархічного або чужоземного капіталу, й тому подібні страшилки, що буде, якщо не дослухаються до вимог облради.

Слід відмітити що крім політичної складової у зверненні лежить й чисто меркантильна так як до компетенції посадових осіб органів місцевого самоврядування відноситься управління земельними ресурсами. Так Івано-Франківська обласна рада відповідно до закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» здійснює управління комунальною власністю, до якої й належить земля. Для організації ведення лісового господарства в комунальних

---

[1] https://orada.if.ua/decision/1250-31/

лісах на площі 73,8 тис. га організовано Івано-Франківське обласне комунальне агролісогосподарське підприємство «Івано-Франківськоблагроліс». Галузь мисливського господарства має теж відношення до землі, так як на ній відбувається розведення дичини, проходять полювання тощо. Тож з 73.8 тис. га 53,7 га надано в користування під ведення мисливського, як приватним, так і громадським мисливським організаціям.

Відповідно до статті 24 ЗУ «Про мисливське господарство та полювання» кожен власник, або й навіть користувач земельної ділянки має право отримувати кошти за надання для ведення мисливського господарства площі (сервітут). Але Івано-Франківське обласне комунальне агролісогосподарське підприємство «Івано-Франківськоблагроліс», розпоряджаючись комунальною власністю, не має бажання отримувати кошти, пояснюючи, що питання плати за користування мисливськими угіддями не врегульоване, що Кабінет Міністрів України не затвердив порядок розрахунку розміру плати за користування мисливськими угіддями. І, як на мою думку, в цьому й проявляється профанація публічного управління в галузі земельних відносин. Органи публічного управління знають, як надати у користування земельний ресурс, а отримати кошти – не знають, при чому такий стан речей відбувається вже протягом п’яти років. Слід відмітити, що засновником Івано-Франківського обласного комунального агролісогосподарського підприємства "Івано-Франківськоблагроліс" є Івано-Франківська обласна рада. На тридцятій сесії він вказав, що в інших областях середня вартість оплати за користування мисливськими угіддями становить 6-7 грн. за гектар,[2] але на практиці дана законодавча норма не застосовується.

Тож, використовуючи методику оцінки надання сервітутів за користування мисливськими угіддями очільника обласної ради, за 53728 га лісів від користувачів мисливських угідь ОКП «Івано-Франківськоблагроліс» мало б отримати щорічно біля 350 тис грн., але не отримує вже 5 років. Загальний борг лише по підприємствах ОКП «Івано-Франківськоблагроліс» сягає 1,7 млн. га.

---

[2] http://galtv.if.ua/video/deyaki-myslyvski-ugiddya-prykarpattya-mozhut-perejty-z-derzhavnogo-korystuvannya-u-pryvatni-struktury

Практика плати за користування мисливськими угіддями показує, що за ухвалення рішення щодо надання у користування мисливськими угіддями сплачуються хабарі у 500 тис. доларів США.[3] На жаль, навіть агресор Російська Федерація, використовує конкурентні підходи по визначення вартості мисливських угідь. Так, в окупованому Українському Криму через механізм аукціону, який відбувся 2 липня 2019 року, за понад 16 млн. російських рублів продали 4, 1 тис га мисливських угідь, тобто, один гектар українських мисливських угідь вартує біля 30 доларів США. Можна спрогнозувати, якщо на даний час в Україні обліковується біля 40 млн. га, то через бездіяльність службових осіб Україна не отримала до різних бюджетів понад 1 млрд. доларів США.[4] Хочу зазначити, що у Німеччині, площа якої у два рази менша, ніж України, щорічна плата за користування мисливськими угіддями становить 340 млн. євро.[5]

Якщо подивитись з історичного контексту, то польський Станиславівський воєвода видав розпорядження від 16 травня 1923 року, в якому зобов’язав старост через високу інфляцію прив’язати вартість оренди права полювання до вартості зайця, а саме: вартість оренди 40 га мисливських угідь повинна була становити не менше, як вартість однієї голови зайця[6]. Слід сказати, що за Другої Речі Посполитої польська влада у питанні оплати за мисливські угіддя була, на жаль, більш приязно налаштована до селян, які в основному були української національності, на відміну від теперішньої -української.

---

[3] https://lenta.ua/ua/grupa-chinovnikiv-vstanovila-nechuvanu-sumu-habara-za-mislivski-ugiddya-16009/

[4] http://news.allcrimea.net/news/2019/7/3/v-krymu-prodali-ohotnichi-ugodya-119257/

[5] Проців О.Р. Проблеми формування та реалізації конкурентної політики органами публічного управління у галузі використання тваринного світу // Проблеми формування та реалізації конкурентної політики: Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції (19-20 вересня 2019 р.) – Львів ТзОВ «Галицька видавнича спілка», 2019. – С. 102-104.

[6] L. 3755/VII. a. Stanisławów, dnia 16. maja 1923.Sprawy gospodarstwa łowieckiego. Okólnlk Nr. 87/23. Do wszystkich Panów Starostów. // Dziennik urzędowy województwa Stanisławskiego. – 1923. – № 11. – S.10-12.

Іншою важливою проблемою раціонального використання земельних ресурсів в галузі мисливського господарства є різке зменшення площі мисливських угідь. Хочу нагадати, що відповідно до статті 22 ЗУ «Про мисливське господарство та полювання» обласні ради ухвалюють рішення про їх надання. Якщо у 90-х роках площа мисливських угідь в Івано-Франківській області становила 1,1 млн га, у 2010 році – 989 тис. га, то на даний час площа мисливських угідь складає 730 тисяч гектарів. З мисливського господарства виведено понад 400 тис. га мисливських угідь, що становить більше третини всіх мисливських угідь області.

Залучення у користування 400 тис. га мисливських угідь дало б змогу працевлаштувати в Івано-Франківській області як мінімум 50 працівників, які будуть займатись мисливським господарством на угіддях, які на цей час є безгосподарськими. Президент України проголосив політику на повернення заробітчан, тож вирішення цієї проблеми дасть змогу в Україні створити 2 тис. робочих місць.

Отож питання щодо права продажу земель та ефективного використання державою чи приватними організаціями землі є дискусійним. Звісно, що негативний досвід органів державної влади та місцевого самоврядування Івано-Франківської області щодо використання землі для ведення мисливства не може бути визначальним показником при прийнятті важливого політичного рішення.

Так, органи місцевого самоврядування спільно з органами державної влади через визначені законодавством механізми монополізували право використання приватної та комунальної землі при наданні у користування землі під мисливські угіддя, застосовуючи популістську риторику на кшталт: «Не віддаємо агресору та олігархату землю, не зробимо наймитами дітей», у свою чергу самі виступають на олігархічній стороні. Реалії суспільного життя є такі, що для того, щоб отримати безоплатно десятки тисяч гектарів для використання під мисливськими угіддями необхідні відповідні підходи, а в умовах сучасної України це або адміністративний вплив, або підкуп.

Політико-економічні особливості використання мисливських угідь в Україні // Сорок треті економіко-правові дискусії (юридичне спрямування): матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. - Львів, 2019.- С.91.